

Ignace Demaerel

Een Kerst zonder Jezus? Of: waarom Christus in onze wereld 'incontournable' is

24/12/2013 om 15:22 - Bijgewerkt op 23/12/2013 om 15:22

Kerstmis is geëvolueerd van een diep christelijk feest naar een bijna seculier en zwaar gecommmercialiseerd feest.

Onze manieren om Kerstmis te vieren zijn enorm veranderd tijdens de laatste decennia. Normaal gezien verandert een cultuur slechts zeer langzaam en moeizaam, en over het algemeen zijn eeuwenoude tradities respectabel, taai en hardnekkig, soms vastgeroest, maar de laatste decennia lijken hier helemaal een uitzondering op te zijn. Het is eigenlijk verbazingwekkend hoe snel diepgewortelde tradities tegenwoordig verbrokkelen. Dit zien we duidelijk bij Kerst, dat van een diep christelijk feest geëvolueerd is naar een bijna seculier en zwaar gecommmercialiseerd feest. De kerstman heeft een ogenschijnlijk succesvolle staatsgreep gepleegd en domineert nu het straatbeeld. De geboorte van Jezus - de echte reden van kerst - verdwijnt naar een klein hoekje, bedolven onder de cadeautjes en kerstballen. Sommigen schilderen de verhalen rond de geboorte van Jezus af als een naïef sprookje, onhistorisch en onwetenschappelijk, maar blijkbaar prefereren ze de kerstman, 1000% onhistorisch en toppunt van naïviteit. De mens die "modern" wil zijn, veroordeelt zo zichzelf, en wat vandaag modern is, is binnen de kortste keren hopeloos passé.

Het woord "kerst" komt zelf van "Christus", maar Christus wordt sinds enkele decennia wegge-'photoshopt' uit onze cultuur. In Amerika stuurt men, als men op een neutrale manier kerst wil vieren, kaartjes rond met 'Merry X-mas': maar voor wie zijn die zes letters "Christ" dan zo aanstootgevend dat men ze vervangt door "X"? Zijn hun ongelovige of atheïstische vrienden dan zo intolerant? Of om helemaal safe te spelen wenst men elkaar 'season's greetings'. Ook bij ons vervaagt de eeuwenoude wens "zalig kerstfeest" tot zoiets als "prettige feesten". Het kerstfeest wil iedereen uitbundig vieren, maar gemakshalve wordt de christelijke oorsprong er afgeknipt. De commerce prefereert neutraliteit om toch maar geen enkele klant voor het hoofd te stoten: de

heilige verkoopscijfers gaan boven alles, de winst dicteert de wetten, economie staat boven godsdienst en waarden. Het feest willen we ten allen prijze behouden, de reden ervoor heeft al lang geen belang meer. Maar het enige wat je van "feesten om te feesten" overhoudt is een kater, feestmoetheid en een nog sterker gevoel van eenzaamheid. Of zoals ik het recent ergens las: "Zonder Jezus is Kerst mis".

Toegegeven, het is een uitdaging om vandaag op een zinvolle manier kerst te vieren: het is tegen de stroom oproeien, en het vraagt een bewuste klik in ons denken om tenminste even stil te staan bij wát we vieren en waaróm. Waarom niet eens een Bijbel van onder het stof vandaan halen en gewoon eens de oorspronkelijke Bijbelverhalen lezen rond Jezus' geboorte? Het zijn slechts vier hoofdstukken in het evangelie van Mattheüs (1 en 2) en van Lukas (1 en 2), maar het zijn eenvoudige verhalen die na 2000 jaar nog steeds aanspreken: hoe vaker je ze leest, hoe meer dubbele bodems je eronder ontdekt. Of lees een inhoudelijk sterk kerstverhaal - er bestaan er duizenden. Geniet van een goede verfilming van het kerstgebeuren. Ga naar een echt kerstconcert. Ga helpen bij een kerstfeest voor minder begoeden of ga op bezoek bij eenzamen. Kerst is méér dan kalkoen en stapels cadeautjes onder een plastic kerstboom.

Jezus wegschrapen uit onze cultuur is zoals de herschrijving van de geschiedenis in het oude communisme: de geschiedenisboeken moesten regelmatig aangepast worden aan de visie van de nieuwste leiders, en de oude leiders die in ongenade gevallen waren, werden handigjes uit de groepsfoto's weggeknipt; maar dit is natuurlijk pure geschiedenisvervalsing.

Hoezeer mensen ook moeite kunnen hebben met de Kerk vanwege haar fouten - begrijpelijk want die zijn er vele! - de persoon van Jezus is "incontournable" in deze wereld: we kunnen niet meer om hem heen. Hij heeft te diepe sporen nagelaten in de geschiedenis. Zelfs al zouden bepaalde groepen mensen alle religie en alle christendom willen uitwissen uit de maatschappij: dit gaat niet eens meer. Hoe sterk de secularisatie mag doorgedrongen zijn, religie is gewoon niet dood te krijgen. Je vindt Jezus overal terug in de kunst, muziek, literatuur, schilder- en beeldhouwkunst, architectuur, film en filosofie: Mozart, Bach en Beethoven, Rubens, Van Eyck en Rembrandt, Michelangelo en Da Vinci, Erasmus en Newton, kerkgebouwen, kloosters en kathedralen, kruisen en fresco's... Ook onze taal is doorspekt van spreekwoorden en zegswijzen die rechtstreeks uit de Bijbel komen. Zelfs onze jaartelling is naar Jezus genoemd - ook al proberen sommigen dit ook nog weg te moffelen. Verwijder alle christelijke referenties uit onze cultuur, en je moet een beeldenstorm organiseren die misschien 50% van ons cultureel erfgoed aan diggelen slaat.

Waarom Christus in onze wereld 'incontournable' is.

Demaerel Ignace

De renaissance begon met de roep "terug naar de bronnen", maar vandaag lijkt het een algemene oproep: "weg met die bronnen!". Onze beschaving is er een die haar eigen wortels afzaagt, haar afkomst te grabbel gooit, haar erfenis minacht, de ultieme vadermoord pleegt. Jezus wordt doodgezwegen, het christendom beschuldigd van alle westerse kwalen, gelovigen monddood gemaakt, de Kerk is vandaag de ideale zondebok. Onze moderne maatschappij is cultureel

ontworteld, is haar ziel en identiteit kwijt, verliest het contact met zichzelf. Moet het ons verbazen dat onze psychiatrische instellingen overvol zitten? In dit opzicht heeft onze cultuur een echte spirituele renaissance ("wedergeboorte") nodig, om weer connectie te krijgen met wat het westen groot gemaakt heeft, en dan kunnen we niet om de persoon van Jezus heen.

Er zijn zonder twijfel al miljoenen boeken direct of indirect geschreven n.a.v. die timmermanszoon uit Nazareth, door de geleerdste en briljantste koppen, en nog zijn we niet klaar: de mensheid is nog altijd bezig hem te proberen te doorgronden en ontdekt nog steeds nieuwe onontgonnen aspecten. Honderdduizenden liederen zijn al over hem gecomponeerd, klassiek, polyfonie, rock, pop, gospel, negrospiritual, jazz, blues, folk..., en nog raakt men niet uitgezongen over hem: dagelijks ontstaan nieuwe liederen, komen nieuwe CD's uit. Voor elke nieuwe generatie blijft hij een inspiratiebron, en méér dan dat.

Vele mensen hebben natuurlijk moeite met Jezus omwille van wat de Kerk gedaan heeft in de loop der eeuwen. Zij denken: "We hebben toch Jezus geprobeerd, en het heeft niet geholpen". Een begrijpelijke reactie als men naar de afgelopen 2000 jaar kijkt, maar men schiet hier jammer genoeg op de verkeerde. De Kerk heeft het fout gedaan juist in de mate dat ze níet (!) deden wat Jezus zei (geldzucht, machtsmisbruik, onderdrukking, liefdeloosheid, veroordelen van mensen, geweld, oorlogen...). Hoeveel zouden christenen eigenlijk al toegepast hebben van Jezus' woorden? 20%, 10%, 5%... of is dat nog te optimistisch? Wanneer een man ziek is en de dokter schrijft hem medicijnen voor die hij twee weken lang stipt moet innemen, maar na drie dagen geeft hij het op... moet hij de dokter niet verwijten "dat het niet werkt", hé? Het is niet eerlijk Jezus de schuld te geven van wat zijn volgelingen, tégen zijn wil in, mispeuterd hebben. Jezus is niet de bron van alle godsdienstmisbruik, hij is juist de remedie! Niemand is er méér boos over dat zijn naam misbruikt en beklad wordt dan hijzelf. Het grootste probleem met Jezus is dat hij, vanaf dat het christendom staatsgodsdienst werd (380 N.C.), ingekapseld werd in een systeem dat "zoals de wereld" zou zijn en het Romeinse keizerrijk zou kopiëren met zijn pracht en praal. En het resultaat was een verkleinde Jezus, een aangepaste versie. Jezus was geen katholiek (maar ook geen protestant of orthodox): hij was véél groter dan dat allemaal samen. We zouden pas de volledige vrucht van zijn woorden kunnen zien als men zijn onderwijs eens echt, onvermengd, tot het einde zou toepassen, maar... daar is er véél karakter en volharding voor nodig! De sterkste remedie tegen godsdienstmisbruik zijn christenen die zoals Christus (proberen te) leven. Zijn woorden zijn dynamiet, en ze onversneden naleven moet revolutionaire resultaten geven, zoals we kunnen zien in het leven van een Franciscus van Assisi, pater Damiaan of moeder Teresa.

Jezus blijft in alle opzichten een man buiten categorie, een man die in geen hokje past (soms tot onze frustratie!). Hij blijft intrigeren en (sommigen) irriteren. Wat Jezus deed en zei was op vele manieren uniek en onovertroffen. Er worden in deze wereld vele kampioenschappen georganiseerd, soms in futiele dingen (bijv. zoveel mogelijk hamburgers eten op 12 minuten...), maar Jezus blonk uit in dé wezenlijke dingen die een mens echt méns maken. Als we een wereldkampioenschap zouden organiseren in disciplines zoals karakter, liefde, toewijding, offerbereidheid, volharding, onbevreesdheid, incasseringsvermogen..., met kop en schouders

steekt hij boven ons allemaal uit - juist gezegd: we komen niet eens tot aan zijn enkels, tot aan zijn kleine teen! Het is een beetje ironisch dat het humanisme de méns in het middelpunt wil plaatsen en daarbij elke godsdienst bestrijdt, terwijl Jezus "dé mens" genoemd wordt ("ecce homo") en niemand ooit béter mens was dan hij! Als we lessen willen volgen in mens-zijn zijn we bij hem bij dé Meester. Wie was ooit humaner (menslievender) dan hij?

Alle andere prijzen die in deze wereld worden uitgereikt, alle medailles en decoraties, alle ridderordes en eredoctoraten... verbleken bij deze hier. Er zijn vele wereldverbetereers geweest, en velen die hun leven hebben gegeven voor hun idealen, maar wie Jezus' leven diepgaand bestudeert, ziet dat er nog een hele kloof gaapt tussen hem en zijn eerste "achtervolger". Wat Jezus gedaan heeft, dát is karakter, dat is moed, dat is echt heldendom: dat verdient de Nobelprijs der Nobelprijzen! Als er iemand ooit verdient "dé grootste mens van alle tijden" genoemd te worden (naar analogie met "de grootste Belg aller tijden" enz.), wie zijn de andere kandidaten? Als ooit de titel "morele wereld-autoriteit nummer één" zou uitgereikt worden, wie zou beter geplaatst zijn? Zelfs het feit dat Jezus door sommigen zo fel aangevallen en bespot wordt in onze huidige wereld, is eigenlijk indirecte reclame voor hem: de hoogste bommen vangen de meeste wind, en de scherpste pijlen worden op de Nummer Eén gericht.

Jezus, de man die reeds op zijn 33 jaar zijn leven gaf, telt vandaag makkelijk twee miljard volgelingen. Niemand, geen andere religieuze of politieke leider in de wereldgeschiedenis heeft ooit zoveel aanhangers gehad, en dit aantal groeit nog elke dag. De meest gruwelijke vervolgingen door de meest meedogenloze regimes hebben het christendom eigenlijk alleen maar doen groeien, en nog dagelijks zijn er die hun leven voor hem geven, in gevangenissen of erger. Daarom kunnen we gerust zeggen dat Jezus de grootste bevrijdingsbeweging uit de wereldgeschiedenis in gang gezet heeft: de meeste vrijheid ter wereld vinden we vandaag in de christelijke landen, en christenen hebben voorop gelopen in de afschaffing van slavernij, in het omvergooien van dictaturen, rassendiscriminatie, politieke en sociale onderdrukking, in ontvoogding van zwakken, zorg voor zieken en gehandicapten... We kunnen ons gewoon niet meer voorstellen hoe onze wereld eruit zou zien zonder zijn invloed. En dat voor een baby'tje in een voederbak in een stal in een boerendorp... Is een klein beetje dankbaarheid of erkentelijkheid hier niet op zijn plaats? Ook al zou het maar één keer per jaar zijn?

Omdat we het toch even over renaissance hadden, wil ik eindigen met een citaat van Erasmus, die "de prins van het humanisme" genoemd wordt: "Door een Timmerman werd de mensheid gemaakt, en alleen door deze Timmerman kan de mensheid hersteld worden". Dat brengt ons tegelijk weer een beetje terug bij Kerst...

Waarom Christus in onze wereld 'incontournable' is.

— Ignace Demaerel

Ignace Demaerel

Een Kerst zonder Jezus? Of: waarom Christus in onze wereld 'incontournable' is

24/12/2013 om 15:22 - Bijgewerkt op 23/12/2013 om 15:22

Kerstmis is geëvolueerd van een diep christelijk feest naar een bijna seculier en zwaar gecommmercialiseerd feest.

Aanbevelen { 81 } Tweeten { 5 } +1 { 0 } reacties { 4 }

Onze manieren om Kerstmis te vieren zijn enorm veranderd tijdens de laatste decennia. Normaal gezien verandert een cultuur slechts zeer langzaam en moeizaam, en over het algemeen zijn eeuwenoude tradities respectabel, taai en hardnekkig, soms vastgeroest, maar de laatste decennia lijken hier helemaal een uitzondering op te zijn. Het is eigenlijk verbazingwekkend hoe snel diepgewortelde tradities tegenwoordig verbrokkelen. Dit zien we duidelijk bij Kerst, dat van een diep christelijk feest geëvolueerd is naar een bijna seculier en zwaar gecommmercialiseerd feest. De kerstman heeft een ogenschijnlijk succesvolle staatsgreep gepleegd en domineert nu het straatbeeld. De geboorte van Jezus - de echte reden van kerst - verdwijnt naar een klein hoekje, bedolven onder de cadeautjes en kerstballen. Sommigen schilderen de verhalen rond de

VOLG KNACK.BE

op Facebook

Vind ik leuk { 53K }

op Twitter

@knack volgen

alsmede:

LESSEN

MEEST GELEZEN

- 1 Top 100 van de absurdeste GAS-boetes: een klucht zonder weerga
- 2 'Thijs moet wijken voor politieke benoeming' (N-VA)
- 3 'Eis van N-VA om zonder PS te regeren is moeilijk te realiseren' (Carl Devos)
- 4 Johnny Thijs: Hoeveel is te veel?
- 5 10 opmerkelijke feiten over ogen

NIEUWSBRIEF

Mis niet langer het belangrijkste nieuws van de dag. Schrijf je in voor de nieuwsbrief.

Uw e-mailadres

MEESTE REACTIES

- 1 Johnny Thijs: Hoeveel is te veel? 95
- 2 'Thijs moet wijken voor politieke benoeming' (N-VA) 67
- 3 'Eis van N-VA om zonder PS te regeren is moeilijk te realiseren' (Carl Devos) 96
- 4 PS wil meer greep op lonen overheidsbedrijven 19